

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษา

จุฑามาศ แก้วจันดี¹, กุสุมา มีศิลป์², สุภาภรณ์ ทศนพงศ์³, กฤตภาส สีหะวงษ์⁴,
วัชรภรณ์ จันดาสุข⁵, วรรณญา เจริญจิตร⁶, ศรินทรา บุตรกันหา⁷, ลีริยากร สระทอง⁸

(วันที่รับบทความ: 7 กรกฎาคม 2568, วันที่แก้ไข: 14 กรกฎาคม 2568, วันที่ตอบรับ 15 กรกฎาคม 2568)

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบเชิงวิเคราะห์ภาคตัดขวาง เพื่อศึกษาความรอบรู้ พฤติกรรม และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 367 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ระหว่างเดือน ธันวาคม 2567 ถึง กุมภาพันธ์ 2568 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ยร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression Analysis) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ $P\text{-value} < 0.05$ ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันการตั้งครรภ์ในภาพรวม อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X}=125.24; SD=11.21$) พฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X}=21.80; SD=4.36$) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ พบว่า สาขาทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ ($OR=1.61, 95\%CI=1.06-2.46$) อาชีพของบิดามารดาที่รับราชการและรัฐวิสาหกิจ ($OR=2.45, 95\%CI=1.30-4.65$) ($OR=5.10, 95\%CI=3.12-8.32$) การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ ($OR=2.10, 95\%CI=1.36-3.26$) การจัดการเงื่อนไขทางสุขภาพของตนเอง ($OR=1.65, 95\%CI=1.06-2.56$) การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ($OR=3.06, 95\%CI=1.92-4.86$) การตัดสินใจเลือกปฏิบัติที่มีโอกาสในการมีพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ ($OR=2.41, 95\%CI=1.55-3.77$) มีโอกาสในการมีพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P\text{-value} < 0.05$ ดังนั้นในสถานศึกษาจึงควรเสริมสร้างให้นักศึกษามีความรู้ด้านสุขภาพหรือในหลักสูตรการเรียนหรือจัดโปรแกรมส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันการตั้งครรภ์ให้กับนักศึกษาหรือวัยรุ่น

คำสำคัญ : ความรอบรู้ด้านสุขภาพ, พฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์, นักศึกษา, ปัจจัย, การวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาสาธารณสุขชุมชน, ²⁻⁴อาจารย์สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน, ⁵⁻⁸นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน)

¹⁻⁸สาขาสาธารณสุขชุมชน คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

Factors associated with pregnancy prevention behaviors among undergraduate students

Chuthamat Kaewchandee¹, Kusuma Meesin², Supaporn Thasanapong³,
Krittapart Sihawong⁴, Watcharapor Jandasuk⁵, Warunya Charernjit⁶,
Sirintra Butkanh⁷, Siriyakorn Sathong⁸

(Received 7th July 2025; Revised : 14th July 2025; Accepted 15th July 2025)

ABSTRACT

This study was a cross-sectional analytical study aimed at examining the knowledge, behaviors and factors associated with pregnancy prevention behaviors among undergraduate students at the Faculty of Liberal Arts and Sciences, Sisaket Rajabhat University. A total of 367 students participated in the study. Data were collected using a questionnaire between December 2024 to February 2025. Data analysis employed descriptive statistics including frequency, percentage, mean, and standard deviation, as well as binary logistic regression analysis. A statistical significance level was set at P-value < 0.05. The results showed that the participants' overall health literacy regarding pregnancy prevention was at a low level ($\bar{X}$ =125.24; SD = 11.21), and their pregnancy prevention behaviors were also at a low level ($\bar{X}$ =21.80; SD = 4.36). The analysis of factors associated with pregnancy prevention behaviors revealed that students in health science programs (OR = 1.61, 95%CI = 1.06-2.46), students whose parents were government officers or state enterprise employees (OR = 2.45, 95%CI = 1.30-4.65), those with high levels of health knowledge (OR = 5.10, 95%CI = 3.12-8.32), good access to health information and services (OR = 2.10, 95%CI = 1.36-3.26), effective self-management of personal health conditions (OR = 1.65, 95%CI = 1.06-2.56), media and information literacy (OR = 3.06, 95%CI = 1.92-4.86), and sound decision-making ability (OR = 2.41, 95%CI = 1.55-3.77) were significantly more likely to engage in pregnancy prevention behaviors at the statistical significance level of P-value < 0.05. Therefore, educational institutions should promote health literacy among students through curriculum integration or the development of health literacy promotion programs, particularly in the context of pregnancy prevention among students and adolescents.

Keywords : Health literacy, Pregnancy prevention behavior, Undergraduate students, Factors, A cross-sectional analytical study

¹Assistant Professor of Department of Community Health, ²⁻⁴lecturer of Department of Community Health, ⁵⁻⁸Students of Bachelor of Science (Community Health)

¹⁻⁸Department of Community Health, Faculty of Liberal Arts and Science, Sisaket Rajabhat University, Sisaket Province

Corresponding author, e-mail: Kusuma Meesin, kusuma.m@sskru.ac.th

บทนำ

ประเทศไทยยังคงเผชิญกับปัญหาการตั้งครรรณในวัยรุนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มนักรศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งอยู่ในช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย อารมณ์ และสังคมอย่างชัดเจน ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ปลอดภัย หากไม่มีความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรรณที่เหมาะสม อาจนำไปสู่ปัญหาทางด้านสุขภาพ การเรียน และสังคมตามมา⁽¹⁾ ข้อมูลจากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พบว่า ในปี 2566 อัตราการคลอดในหญิงอายุ 15-19 ปี อยู่ที่ 23.8 ต่อประชากรหญิง 1,000 คน ซึ่งแม้จะลดลงจากปีก่อนหน้า แต่ยังถือว่าอยู่ในระดับที่สูงเมื่อเทียบกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรรณในวัยรุน⁽²⁾ ปัญหาการตั้งครรรณในวัยรุนและวัยรุ่นเรียนยังคงเป็นปัญหาทางสังคมและสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทย โดยเฉพาะในกลุ่มนักรศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งอยู่ในช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และพฤติกรรมทางสังคม ส่งผลให้มีความเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร หากขาดทักษะ ความรู้ และพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรรณที่เหมาะสม⁽³⁾ ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงช่องว่างด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของเยาวชนในการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย โดยเฉพาะในกลุ่มนักรศึกษาที่กำลังก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ และมักจะใช้ชีวิตอย่างอิสระจากครอบครัว ซึ่งอาจส่งผลต่อการตัดสินใจทางเพศ⁽⁴⁾

นักรศึกษาคณะศิลปศาสตร และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

เป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีความหลากหลายในด้านพื้นฐานทางครอบครัว เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมทางสังคม และการเข้าถึงข้อมูลด้านเพศศึกษา การศึกษาพฤติกรรม การป้องกันการตั้งครรรณในกลุ่มนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางแผนส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพและการสร้างเสริมสุขภาวะทางเพศอย่างยั่งยืน ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ประยุกต์ใช้แนวคิด Health Literacy หรือ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการเข้าถึง เข้าใจ ประเมิน และใช้ข้อมูลด้านสุขภาพเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเอง⁽⁵⁾ โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษานี้ออกแบบขึ้นตามแนวคิดของความรอบรู้ด้านสุขภาพใน 3 มิติ ได้แก่ ความรอบรู้ด้านสุขภาพเชิงหน้าที่ (Functional Health Literacy) ความรอบรู้ด้านสุขภาพเชิงปฏิสัมพันธ์ (Interactive Health Literacy) และความรอบรู้ด้านสุขภาพเชิงวิพากษ์ (Critical Health Literacy)⁽⁶⁾ ซึ่งเชื่อมโยงกับพฤติกรรม การป้องกันการตั้งครรรณอย่างมีนัยสำคัญในงานวิจัยก่อนหน้า⁽⁷⁾ ดังนั้น การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การป้องกันการตั้งครรรณของนักรศึกษากลุ่มนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่การวางแผนและพัฒนากิจกรรมหรือโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมทางเพศอย่างปลอดภัยได้อย่างเหมาะสม

จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การป้องกันการตั้งครรรณได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิด ทักษะ ความเชื่อส่วนบุคคล อิทธิพลของเพื่อน การเข้าถึงสื่อและบริการด้านสุขภาพ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้สามารถ

กำหนดกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ^(8,9) งานวิจัยนี้จึงมีความสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ และเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนานโยบายหรือแนวทางการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

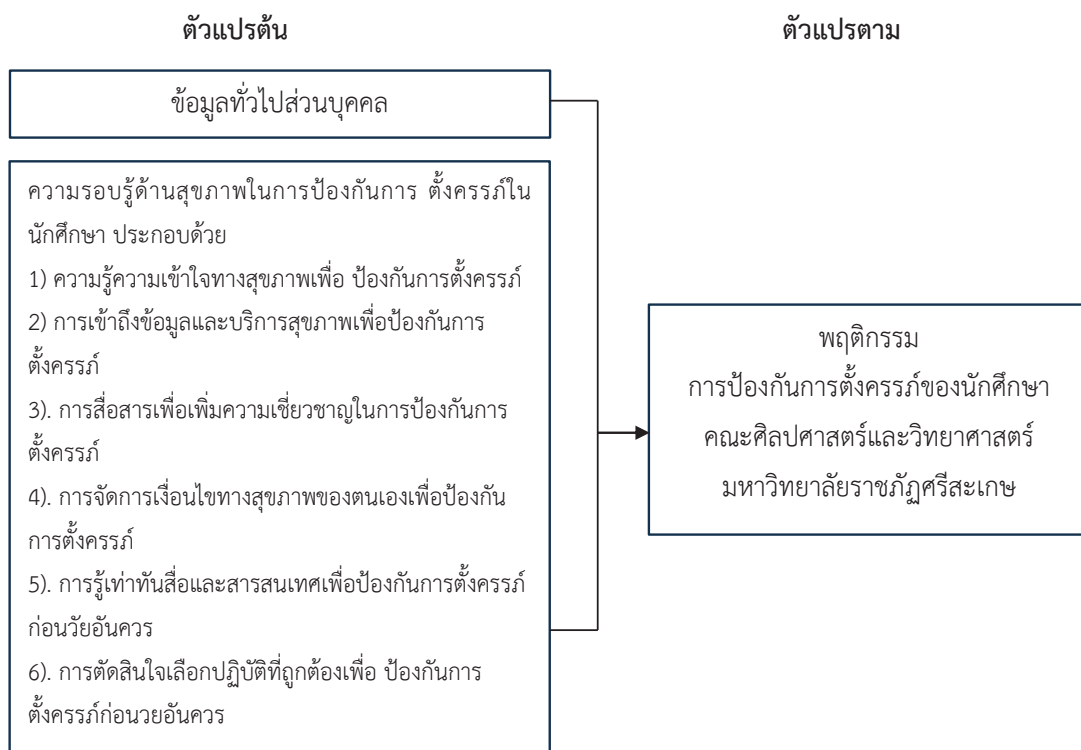
เพื่อศึกษาความรอบรู้ พฤติกรรมและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional analytical study) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษที่มีการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2/2567 ดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนธันวาคม 2567 ถึงกุมภาพันธ์ 2568

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษา ผู้วิจัยจึงประยุกต์ใช้ ทฤษฎีความรอบรู้ด้านสุขภาพ ของ Nutbeam⁽⁶⁾ โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 1,218 คน⁽¹⁰⁾

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 367 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Wayne⁽¹¹⁾ ทำการสุ่มขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified

Random Sampling) โดยแบ่งสัดส่วนตามสาขาวิชา และสุ่มตัวอย่างนักศึกษาภายในแต่ละสาขาตามสัดส่วนที่กำหนด ดังตารางที่ 1 โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ 1) เป็นนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ที่มีการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2/2567 และ 2) เป็นนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และ เกณฑ์การคัดออก คือ 1) กรอกข้อมูลไม่ครบถ้วน 2) นักศึกษาที่ลาพักการศึกษาหรือลาออก และ 3) ไม่มาในวันนัดหมาย โดยใช้สูตรการคำนวณ คือ

$$n = \frac{Np(1-p)z_{1-\alpha/2}^2}{d^2(N-1) + p(1-p)z_{1-\alpha/2}^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร เท่ากับ 1,218 คน

d = ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ เท่ากับ 0.05

z = ค่าระดับความเชื่อมั่นที่ 95% หรือ Alpha (α) เท่ากับ 0.05 มีค่า Z 0.975 ดังนั้น เท่ากับ 1.96

p = ค่าสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ 45.9% ดังนั้น p เท่ากับ 0.46⁽¹²⁾ แทนค่าในสมการ

$$n = \frac{1,218(0.46)(1-0.46)(1.96)^2}{(0.05)^2(1,218-1) + (0.46)(1-0.51)(1.96)^2}$$

n = 367 ตัวอย่าง

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสัดส่วนประชากรแยกตามสาขา

สาขา	จำนวน	ร้อยละ	จำนวนตัวอย่าง
สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และดิจิทัล	73	6	22
สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน	235	19.3	71
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา	309	25.4	93

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสัดส่วนประชากรแยกตามสาขา (ต่อ)

สาขา	จำนวน	ร้อยละ	จำนวนตัวอย่าง
สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	65	5.3	20
สาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมอาหาร	27	2.2	8
สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย	157	12.9	47
สาขาวิชาวิศวกรรมซอฟต์แวร์	51	4.2	15
สาขาวิชาวิศวกรรมโลจิสติกส์	64	5.2	19
สาขาวิชาวิศวกรรมการจัดการอุตสาหกรรม และสิ่งแวดล้อม	28	2.3	8
สาขาวิชาเทคโนโลยีโยธาและสถาปัตยกรรม	85	7	26
สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมวัสดุ	18	1.5	6
สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์	106	8.7	32
รวม	1,218	100	367

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบประเมินซึ่งประกอบด้วยข้อมูล 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล แบบสอบถามจำนวน 7 ข้อ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่เพศ อายุ ชั้นปี สาขาวิชา ที่พักอาศัย อาชีพบิดามารดา จำนวนเงินที่ได้รับต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันการตั้งครรภ์ ประกอบด้วย 1) ความรู้ความเข้าใจทางสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ จำนวน 10 ข้อ 2) การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ จำนวน 6 ข้อ 3) การสื่อสารเพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญในการป้องกันการตั้งครรภ์ จำนวน 6 ข้อ 4) การจัดการเงื่อนไขทางสุขภาพของตนเองเพื่อป้องกัน

การตั้งครรภ์ จำนวน 6 ข้อ 5) การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ จำนวน 6 ข้อ และ 6) การตัดสินใจเลือกปฏิบัติที่ถูกต้องเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ จำนวน 6 ข้อ การแปลผลคะแนนภาพรวมในแต่ละด้านโดยการแบ่งกลุ่มเป็นระดับ คือ ระดับสูง และระดับต่ำ จากค่าเฉลี่ยคะแนนแต่ละด้าน

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ จำนวน 6 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างรวมถึงภาษาที่ใช้ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งตาม

คำแนะนำผู้วิจัยนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของข้อความคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ได้มากกว่า 0.60 ขึ้นไป

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามในส่วนของปัจจัยด้านการเรียนที่สัมพันธ์กับความเครียดที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach⁽¹³⁾ ได้เท่ากับ 0.86

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยแบ่งผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้ 1). สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะทางประชากร ความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันการตั้งครรภ์ และพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2). สถิติอนุมาน (inferential statistics) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression Analysis) ซึ่งกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ $P\text{-value} < 0.05$

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยได้ดำเนินการขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการ

วิจัยในมนุษย์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เอกสารรับรองเลขที่ COE No. 018/2567 วันที่รับรอง 18 ธันวาคม 2567 โดยผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลในภาพรวมเท่านั้นกลุ่มตัวอย่างสามารถปฏิเสธการเข้าร่วมโครงการได้ตลอดเวลาไม่จำเป็นต้องให้เหตุผลและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อกลุ่มตัวอย่าง

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับคณบดี คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เพื่อขออนุญาตในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากได้รับการอนุญาต ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อประสานงานกับหัวหน้านักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา หัวหน้าแต่ละชั้นปีและนักศึกษาแต่ละสาขาวิชา เพื่อชี้แจงรายละเอียดของการวิจัย และแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่เข้าเกณฑ์คัดเข้าตามสัดส่วนระดับชั้นปีที่ศึกษา โดยทำแบบสอบถามบริเวณคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามไม่เกิน 10 นาที

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลพบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 307 คน พบว่าเป็นเพศหญิง ร้อยละ 65.9 มีอายุ 21 ปีขึ้นไป ร้อยละ 54.8 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 50.4 เนื่องจากนักศึกษาชั้นอื่น ๆ ออกฝึกประสบการณ์ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา ร้อยละ 24.3

พักอาศัยที่หอพักนอคมหาวิทยาลัย ร้อยละ 69.5
 บิดามารดาทำอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 43.6 และ
 จำนวนเงินที่ได้รับต่อเดือน 5,000-10,000 บาท
 ร้อยละ 55.0

2. ความรอบรู้ด้านสุขภาพในการ ป้องกันการตั้งครรภ์

ผลการวิเคราะห์ความรอบรู้ด้านสุขภาพ
 ในการป้องกันการตั้งครรภ์ภาพรวม อยู่ในระดับ
 ต่ำ ($\bar{X}=125.24$; $SD=11.21$) โดยรายด้าน ได้แก่
 ด้านความรู้ความเข้าใจทางสุขภาพเพื่อป้องกัน
 การอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X}=7.91$; $SD=2.34$) ด้าน
 การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ พบว่า กลุ่ม
 ตัวอย่างมีการเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ
 ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X}=30.31$; $SD=2.35$)
 การสื่อสารเพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญ พบว่า กลุ่ม
 ตัวอย่างมีการสื่อสารเพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญ
 ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X}=30.90$; $SD=3.50$)
 การจัดการเงื่อนไขทางสุขภาพของตนเอง
 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการจัดการเงื่อนไขทาง
 สุขภาพของตนเอง ในภาพรวมอยู่ในระดับ
 ต่ำ ($\bar{X}=18.70$; $SD=2.53$) การรู้เท่าทันสื่อและ
 สารสนเทศพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรู้เท่าทัน
 สื่อและสารสนเทศในระดับสูงในภาพรวมอยู่ใน
 ระดับต่ำ ($\bar{X}=18.58$; $SD=2.32$) การตัดสินใจเลือก
 ปฏิบัติที่ถูกต้องพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการตัดสินใจ
 เลือกปฏิบัติที่ถูกต้องในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ
 ($\bar{X}=18.83$; $SD=2.70$)

3. พฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการป้องกัน
 การตั้งครรภ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการ
 ป้องกันการตั้งครรภ์ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ
 ($\bar{X}=21.80$; $SD=4.36$)

4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ของ นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ผลการวิเคราะห์กับปัจจัยที่มีความ
 สัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์
 ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พบว่า สาขา
 วิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีโอกาส มีพฤติกรรมการ
 ป้องกันตั้งครรภ์ของนักศึกษามากกว่าสาขา
 วิทยาศาสตร์ทั่วไป อยู่ 1.61 เท่า ($OR=1.61$,
 $95\%CI=1.06-2.46$) อาชีพของบิดามารดาที่รับ
 ราชการและรัฐวิสาหกิจ มีโอกาสมีพฤติกรรมการ
 ป้องกันตั้งครรภ์ของนักศึกษามากกว่าสาขา
 วิทยาศาสตร์ทั่วไป อยู่ 2.46 เท่า ($OR=2.45$,
 $95\%CI=1.30-4.65$) ความรู้ความเข้าใจทาง
 สุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ ระดับสูง มี
 โอกาส มีพฤติกรรมการป้องกันตั้งครรภ์ของ
 นักศึกษามากกว่า ระดับต่ำ อยู่ 5.10 เท่า
 ($OR=5.10$, $95\%CI=3.12-8.32$) เป็นต้น ใน
 ส่วนการตัดสินใจเลือกปฏิบัติที่มีโอกาสในการ
 มีพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ ระดับ
 สูง มีโอกาสมีพฤติกรรมการป้องกันตั้งครรภ์
 ของนักศึกษามากกว่า ระดับต่ำ อยู่ 2.41 เท่า
 ($OR=2.41$, $95\%CI=1.55-3.77$) อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ $P\text{-value} < 0.05$ ส่วนตัวแปร
 ด้าน เพศ อายุ ชั้นปี ที่พักในมหาวิทยาลัย ราย
 ได้ต่อเดือน การสื่อสารเพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญ
 พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกัน
 การตั้งครรภ์ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และ
 วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏศรีสะเกษ
 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ (n=367)

ตัวแปร	พฤติกรรมกรรมการป้องกัน การตั้งครรภ์		P-value	OR	95%CI
	ระดับสูง	ระดับต่ำ			
	(n=149) n(%)	(n=218) n(%)			
สาขาวิชา					
สาขาทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ	90(60.4)	106(60.4)	0.026*	1.61	1.06-2.46
สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป	59(39.6)	112(51.4)			
อาชีพของบิดามารดา					
รับราชการ-รัฐวิสาหกิจ	27(18.1)	18(8.3)	0.005*	2.46	1.30-4.65
เกษตรกรกรรม-รับจ้างทั่วไป- ค้าขาย-อื่นๆ	122(81.9)	200(91.7)			
ความรู้ความเข้าใจทางสุขภาพ เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์					
ระดับสูง	121(81.2)	100(45.9)	0.001*	5.10	3.12-8.32
ระดับต่ำ	28(18.8)	118(54.1)			
การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ					
ระดับสูง	67(45.0)	61(28.0)	0.001*	2.10	1.36-3.26
ระดับต่ำ	82(55.0)	157(72.0)			
การจัดการเงินเื้อนไขทางสุขภาพ ของตนเอง					
ระดับสูง	59(39.60)	62(28.44)	0.026*	1.65	1.06-2.56
ระดับต่ำ	90(60.40)	156(71.56)			
การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ					
ระดับสูง	65(43.63)	44(20.18)	0.001*	3.06	1.92-4.86
ระดับต่ำ	84(56.37)	174(79.82)			

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตรและวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ (n=367) (ต่อ)

ตัวแปร	พฤติกรรมกรรมการป้องกัน การตั้งครรภ์		P-value	OR	95%CI
	ระดับสูง	ระดับต่ำ			
	(n=149)	(n=218)			
	n(%)	n(%)			
การตัดสินใจเลือกปฏิบัติที่ถูกต้อง					
ระดับสูง	66(44.3)	54 (24.8)	0.001*	2.41	1.55-3.77
ระดับต่ำ	83(55.7)	164(75.2)			
ความรู้ด้านสุขภาพในการ ป้องกันการตั้งครรภ์โดยรวม					
ระดับสูง	66(44.3)	45(20.6)	0.001*	3.05	1.92-4.84
ระดับต่ำ	83(55.7)	173(79.4)			

*P-value<0.05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษา แสดงให้เห็นถึงประเด็นสำคัญหลายประการที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) โดยเฉพาะในมิติสำคัญ เช่น ความรู้ความเข้าใจทางสุขภาพ การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ การจัดการเงื่อนไขสุขภาพของตนเอง การรู้เท่าทันสื่อ และการตัดสินใจเลือกปฏิบัติ ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ ที่อยู่ในระดับต่ำเช่นกัน ($\bar{X}=21.80$, $SD = 4.36$) จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 21 ปีขึ้นไป และอยู่ในชั้นปีที่ 3 ซึ่งสะท้อนถึงช่วงวัยที่กำลังก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่

และมีโอกาสในการมีเพศสัมพันธ์สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านเพศ อายุ รายได้ ที่พัก และชั้นปี ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ ซึ่งอาจเป็นเพราะการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศมีความซับซ้อนและได้รับอิทธิพลจากความรู้ทัศนคติ และความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพมากกว่าปัจจัยพื้นฐาน⁽¹⁴⁾ การที่นักศึกษามีระดับความรู้ด้านสุขภาพต่ำในทุกด้าน (ยกเว้นการรู้เท่าทันสื่อที่มีแนวโน้มสูงขึ้นเล็กน้อย) สะท้อนถึงช่องว่างด้านองค์ความรู้ทักษะ และพฤติกรรมที่จำเป็นในการดูแลสุขภาพทางเพศอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในประเด็นการใช้วิธีคุมกำเนิดอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง การรู้จักบริการอนามัยเจริญ

พันธุ์ การตั้งคำถามและวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อ ตลอดจนการประเมินความเสี่ยงของตนเอง โดยเฉพาะด้านความรู้ความเข้าใจ การเข้าถึงบริการสุขภาพ การจัดการเงื่อนไขสุขภาพของตนเอง และการตัดสินใจเลือกปฏิบัติที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nutbeam⁽⁶⁾ ที่ระบุว่า “Health Literacy” ประกอบด้วย 3 ระดับ ได้แก่ ความรู้เชิงหน้าที่ (Functional Literacy) การโต้ตอบกับผู้อื่น (Interactive Literacy) และการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Literacy)

อย่างไรก็ตาม พบว่าด้าน “การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ” แม้จะมีคะแนนเฉลี่ยต่ำ แต่กลับมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีทักษะในการคัดกรองและวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อ โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ มีแนวโน้มที่จะเลือกปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมมากขึ้น⁽⁷⁾ ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษาโดยรวมยังอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X}=21.80$, $SD = 4.36$) ซึ่งอาจเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการเข้าถึงบริการสุขภาพ เช่น การปรึกษาเรื่องการคุมกำเนิดกับบุคลากรสาธารณสุข หรือการเข้ารับบริการอนามัยเจริญพันธุ์⁽²⁾ อีกทั้งยังอาจเกิดจากรู้สึกอาย กลัวการถูกตัดสินจากสังคม หรือได้รับอิทธิพลจากเพื่อน ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นและวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ พบว่า นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีแนวโน้มปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ได้ดีกว่าสาขาอื่น

($OR=1.61$, $95\%CI=1.06-2.46$) ซึ่งอาจเป็นผลจากการได้รับการเรียนการสอนเกี่ยวกับเพศศึกษาและสุขภาวะที่มากกว่าสาขาอื่นได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษาโดยตรงในหลักสูตร ขณะที่อาชีพของบิดามารดาที่เป็นข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ก็มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญ ($OR=2.45$, $95\%CI=1.30-4.65$) ซึ่งอาจสะท้อนถึงสถานะทางเศรษฐกิจและการสนับสนุนด้านการเรียนรู้ที่ดีกว่า และชี้ให้เห็นว่าครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการสร้างพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัย⁽⁸⁾ ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจทางสุขภาพ มีผลต่อพฤติกรรมมากที่สุด ($OR=5.10$, $95\%CI=3.12-8.32$) รองลงมาได้แก่ การรู้เท่าทันสื่อ ($OR=3.06$, $95\%CI=1.92-4.86$) การตัดสินใจเลือกปฏิบัติ ($OR=2.41$, $95\%CI=1.55-3.77$) และการเข้าถึงบริการสุขภาพ ($OR=2.10$, $95\%CI=1.36-3.26$) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Nutbeam⁽⁶⁾ และ Sørensen⁽⁵⁾ ที่ชี้ให้เห็นว่า ผู้ที่มีระดับความรู้ด้านสุขภาพสูงมีแนวโน้มที่จะประเมินและเลือกพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสุขภาพของตนเองได้มากกว่า ส่วนปัจจัยด้านการสื่อสารเพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม อาจเนื่องจากนักศึกษาไม่ได้รับการส่งเสริมให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือเรียนรู้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมที่แท้จริง หรือยังขาดแหล่งการเรียนรู้เชิงโต้ตอบที่มีคุณภาพ และอาจเกิดจากความไม่มั่นใจของนักศึกษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเรื่องเพศในกลุ่มเพื่อน หรือขาดโอกาสในการพูดคุยในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและไม่ถูกตัดสิน อันเป็นข้อจำกัดที่พบในกลุ่มวัยรุ่นไทยทั่วไป

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า การที่นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพในระดับต่ำในทุกมิติ นำไปสู่พฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่เพียงพอ การพัฒนาและส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะการเข้าถึงบริการสุขภาพและการสร้างทักษะการคิดเชิงวิพากษ์เกี่ยวกับข้อมูลทางเพศ การปรับหลักสูตรในระดับอุดมศึกษาให้ครอบคลุมประเด็นสุขภาวะทางเพศ และการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความมั่นใจในการเข้าถึงข้อมูลและการพูดคุยเรื่องเพศ จึงควรได้รับการสนับสนุนอย่างเป็นระบบ ซึ่งความรอบรู้ด้านสุขภาพมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษา การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพในระดับมหาวิทยาลัย ควรเน้นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการเข้าถึงบริการ และการรู้เท่าทันสื่อ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจอย่างเหมาะสมในเรื่องสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการปฏิบัติ 1) ควรบูรณาการเนื้อหาเพศศึกษาและอนามัยเจริญพันธุ์ เข้าไว้ในหลักสูตรของนักศึกษาทุกสาขาวิชา ไม่เฉพาะในสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ เพื่อให้ความรู้และทักษะการป้องกันการตั้งครรภ์อย่างรอบด้าน ทั้งในเรื่องการคุมกำเนิด การวางแผนชีวิต และความรับผิดชอบต่อผลของพฤติกรรมทางเพศ 2) จัดกิจกรรมส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพ ที่เน้นการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพ การรู้เท่าทันสื่อ การตัดสินใจ และการจัดการตนเองในประเด็นสุขภาพทางเพศ โดยใช้

วิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เช่น กิจกรรมกลุ่ม การเวิร์กชอปหรือการใช้สื่อเทคโนโลยีแบบอินเตอร์แอคทีฟ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต 1) ควรศึกษาความรอบรู้ด้านสุขภาพเชิงลึกในแต่ละมิติ โดยเฉพาะด้านการสื่อสารเพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญ อาจต้องพัฒนาเครื่องมือให้ครอบคลุมเชิงคุณภาพมากขึ้น 2) ควรทำการศึกษาแบบเปรียบเทียบระหว่างมหาวิทยาลัยต่างพื้นที่ เพื่อเปรียบเทียบผลของบริบททางสังคม วัฒนธรรม และนโยบายภายในมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกัน ว่ามีผลต่อความรอบรู้และพฤติกรรมอย่างไร

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษา ฉบับนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์ และการสนับสนุนจากหลายภาคส่วน ผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ และคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ขอขอบคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการประเมินงานวิจัยทุกท่าน ขอขอบพระคุณนักศึกษาผู้ให้ข้อมูล นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ ครอบครัว เพื่อน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนมาโดยตลอด สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา และเป็นแนวทางให้กับผู้ที่สนใจในการดำเนินงานด้านสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. ศูนย์อนามัยที่ 10 อุบลราชธานี. รายงานสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ปี 2566. อุบลราชธานี: กระทรวงสาธารณสุข; 2567.
2. กรมอนามัย. รายงานสถานการณ์แม่วัยรุ่นในประเทศไทย ปี 2566. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย; 2567.
3. United Nations Population Fund (UNFPA). Adolescent pregnancy: A review of the evidence. Bangkok: UNFPA Thailand; 2022.
4. United Nations Population Fund (UNFPA). Adolescent pregnancy in Thailand: Situation and policy response. Bangkok: UNFPA Thailand; 2022.
5. Sørensen K, Van den Broucke S, Fullam J, Doyle G, Pelikan J, Slonska Z, et al. Health literacy and public health: A systematic review and integration of definitions and models. BMC Public Health. 2012;12:80.
6. Nutbeam D. Health literacy as a public health goal: a challenge for contemporary health education and communication strategies into the 21st century. Health Promot Int. 2000;15(3):259-67.
7. พัชรินทร์ จงใจธรรม. ความรอบรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในเขตเมือง จังหวัดนครราชสีมา. วารสารสาธารณสุขชุมชน. 2565;18(2): 15-28.
8. Kirby D. Emerging Answers: Research Findings on Programs to Reduce Teen Pregnancy. Washington, DC: National Campaign to Prevent Teen Pregnancy; 2007.
9. พัชรินทร์ ศรีจันทร์. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ในนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารพยาบาลสาธารณสุข. 2564;35(3):45-57.
10. สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ. จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ [อินเทอร์เน็ต]. 2566 [เข้าถึงเมื่อ 7 ก.ค. 2567]. เข้าถึงจาก: <https://www.oass.sskru.ac.th/OASS.html>
11. Wayne WD. Biostatistics: A foundation of analysis in the health sciences. 6th ed. New York: John Wiley & Sons, Inc.; 1995. p.180.
12. ชวัล วิจิตรธรรมรส. ความรอบรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นหญิง. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา. 2560;23(2):102-14.
13. Cronbach LJ. Essential of psychology testing. New York: Harper; 1984.
14. ศิริพร วุฒิพันธุ์. พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทย: แนวโน้มและความเสี่ยง. วารสารสาธารณสุขและสุขภาพชุมชน. 2562;13(1):45-57.